

El cinema és fantàstic!

Convocatòria de premsa

Dijous 22 de juny 2017 a les 10:00 h

Presentació a càrrec d'Esteve Riambau, Mike Hostench, i el comissari de l'exposició,
Diego López

A les 10:30 h.

Visita guiada a l'exposició per part del comissari Diego López

Lloc: Sala exposicions FilmoTeca de Catalunya

www.filmoteca.cat

filmoteca.comunicacio@gencat.cat

La Filмотeca de Catalunya se suma a les celebracions dels 50 anys del Festival de Sitges

- De juny a octubre programem una exposició i una retrospectiva amb 50 títols representatius del certamen
- Recorrem la història d'un festival consolidat com a referència internacional del gènere fantàstic

La **Filмотeca de Catalunya** programa, del **22 de juny al 17 de setembre**, una exposició i una retrospectiva commemoratives dels cinquanta anys del Sitges-Festival Internacional de cinema fantàstic de Catalunya. Amb *El cinema és fantàstic*, la Filмотeca de Catalunya recorrerà la història d'un festival que s'ha consolidat com un dels més importants del seu gènere.

Durant tot l'estiu i fins al mes d'octubre, a través d'una exposició coproduïda amb el festival i comissariada per Diego López, i de les 50 pel·lícules que la complementaran des de les nostres dues sales, pretenem condensar cinc dècades de múltiples transformacions, d'una àmplia varietat de convidats i d'incomptables pel·lícules. Tot i que és un repte ambiciós, totes dues iniciatives permetran aproximar-nos a l'evolució del festival i del gènere. El mes d'octubre l'exposició es traslladarà a Sitges, coincidint amb la celebració del certamen.

VIATGE PEL FESTIVAL EN 50 ANYS D'IMATGES

L'exposició que acull la Filмотeca de Catalunya, d'entrada gratuïta, pretén explicar la història del festival paral·lelament a l'evolució del gènere amb el suport de quatre àmbits temàtics que han constituït el certamen al llarg d'aquests cinquanta anys: l'animació, els zombis, el cinema espanyol i el cinema asiàtic.

L'animació i el fantàstic, a Sitges, són un binomi indissoluble. Particularment quan, als inicis dels anys noranta el festival engega la secció *Anima't*, que ha dut a Sitges els millors animadors de cada moment, com Jan Svankmajer, Hayao Miyazaki, Ian Mackinnon, Peter Saunders o l'estudi Aardman Animations. Els mestres del dibuix animat Satoshi Kon, Bill Plympton o Richard Williams són altres dels il·lustres creadors que han passat per la ciutat catalana. A més, una animació icònica és present a cada sessió de Sitges: la que va generar Robert Balser, l'artífex del film dels Beatles *Yellow*

Submarine, sobre la imatge del goril·la gegant creada per Ferran Freixa el 1983, que s'ha convertit en imatge del certamen.

Un dels grans monstres del fantàstic són els zombis, criatures que han despertat fascinació des de *Night of the Living Dead* (George A. Romero, 1968) per convertir-se en un dels *personatges* més populars del gènere. La fascinació pels morts vivents i l'interès pel desconegut encarnat en un home han atrapat gran nombre d'espectadors. Més recentment, *28 Days Later...* (Danny Boyle, 2002) o la saga *Resident Evil* (Paul W. S. Anderson, 2002) els han fet renéixer tant en el cinema com en altres expressions artístiques. Una prova d'aquesta admiració del públic cap als zombis, és la Zombie Walk de Sitges, una desfilada pels carrers de Sitges de *fans* disfressats de zombis que es duu a terme des de 2008.

Pel que fa a la producció, Sitges sempre ha apostat per la nacional. Als anys setanta el film ***No profanar el sueño de los muertos*** (Jordi Grau, 1974), inspirat en els morts vivents de George A. Romero, va convertir-se en una *cult movie*, mentre que als vuitanta, ***Més enllà de la passió*** (Jesús Garay, 1986), la primera producció catalana a competició, *La capilla ardiente* (Carlos Puerto, 1981) o *La luna negra* (Imanol Uribe, 1989) van gaudir de gran reconeixement. La dècada d'or del cinema fantàstic espanyol, però, seria la dels noranta: amb la impactant ***El día de la bestia*** (Álex de la Iglesia, 1995) i el debut d'Alejandro Amenábar amb ***Tesis*** (1996), l'estat es començaria a revelar com un referent mundial en el gènere, quelcom que duria els directors del certamen en aquell moment, Àlex Gorina (1994-1998) i Roc Villas (1999-2000) a potenciar el terror estatal. Consolidarien aquesta bona salut, fins a posicionar el gènere al capdamunt del panorama internacional, la saga ***[REC]***, dirigida entre el 2007 i el 2014 per Jaume Balagueró i/o Paco Plaza, i ***El orfanato*** (J.A. Bayona, 2007), que n'inaugurà l'edició. Aquell gran any del cinema fantàstic català obriria camí a nous realitzadors com Nacho Vigalondo, Kike Maíllo, els germans Pastor o Jaume Collet-Serra, que tindrien una presència rellevant a futures edicions.

El festival, però no només ha parat atenció al cinema de casa nostra. Una altra de les cinematografies que ha privilegiat al llarg d'aquests anys és l'asiàtica; Sitges ha programat des dels seus inicis cinema fantàstic coreà, xinès i japonès, quelcom en què va ser pioner europeu. El 1987, el cinema asiàtic s'afiançaria al festival amb el premi als millors efectes especials per ***A Chinese Ghost Story***, de Ching Siu-Tung, màxim exponent de Nou Cinema de Hong Kong, i el 1999 ***Ringu***, de Hideo Nakata, aconseguiria el guardó a millor pel·lícula i als millors efectes especials. Actualment, el cinema asiàtic suposa prop de la meitat de la programació del festival, certificant així la veneració del públic per un atractiu i llunyà imaginari.

L'exposició que acollim s'ocupa, també, de la imatge oficial del certamen des de 1968 fins a 2017, que ha evolucionat de les inicials representacions amb referències fílmiques a la incorporació, des de 2000, de mites fantàstics i terrorífics, passant per simbologia inquietant i eclèctica que remet a la literatura i el cinema fantàstics. L'estil dels cartells ha evolucionat de la mà de la diversitat d'autors que els han elaborat, com ara Di Mamo, Pierrot, Bruno, Daza Rosas o Manel San Julián, alguns dels quals han repetit encàrrec durant alguns anys. Enguany, i per setè any consecutiu, se n'encarrega l'agència China. Un dels artistes més recordats dels cartells del festival és, però, Ferran Freixa i el surrealisme de les seves composicions. El goril·la inspirat en King Kong i creat per ell serà protagonista del certamen, juntament amb les esglésies sitgetanes de Sant Bartomeu i Santa Tecla, a partir de l'any 1995.

DE SÈRIE B AL NÚMERO 1: REVISEM L'EVOLUCIÓ D'UN GÈNERE

El festival va optar, en els seus orígens, per especialitzar-se en un gènere desproveït de connotacions polítiques i, tot i que la inclusió de la denominació *fantàstic* en el nom complet del festival ha estat intermitent, en essència sempre hi ha estat present. Durant aquests anys, el gènere fantàstic ha evolucionat d'una manera molt més patent que altres, beneficiant-se creixentment de les innovacions tecnològiques fins a esdevenir cabdal en la indústria cinematogràfica.

Quan el festival va iniciar el seu recorregut, les produccions de gènere fantàstic eren de l'anomenada *sèrie B* o *sèrie Z* i amb un fort protagonisme dels mites clàssics. Fins l'any 1968, quan l'estrena de *2001: A Space Odyssey*, de Stanley Kubrick va marcar un punt d'inflexió que ha provocat que, a dia d'avui, el fantàstic sigui un dels gèneres més reclamats pel públic, amb films dirigits pels directors més reconeguts i amb pressupostos milionaris. Més tard, les premonicions del segle XXI, així com els robots o ciborgs van guanyar preeminència, i hem acabat confirmant que, en molts casos, els films ens poden anticipar el futur. Així doncs, si bé des dels seus inicis el festival de Sitges ha estat competitiu, no va ser fins a la dècada dels 2000 que faria l'esclat definitiu que el convertiria en "el Cannes del fantàstic". Un salt qualitatiu provocat per nous contactes amb grans companyies, per l'increment de la presència asiàtica i el cinema d'animació, i per l'explotació de les noves possibilitats de realitat virtual, potenciant al mateix temps la producció estatal.

Aquesta ascensió progressiva i ferma del gènere fantàstic i del festival es farà palesa a través de la selecció de títols que la Filmoteca projectarà paral·lelament a l'exposició. El cicle de pel·lícules obrirà amb la mescla d'humor i horror de ***The Evil Dead*** (Sam Raimi, 1981) i inclourà èxits com ***The Exorcist*** (William Friedkin, 1973) –que Sitges va estrenar en primícia a l'estat després de dos anys de censura espanyola– i *remakes* com ***The Thing*** (John Carpenter, 1982). La violència serà representada amb ***Hostel*** (Eli Roth, 2005), recuperarem la intel·lectualitat experimental de ***The Pillow Book*** (Peter Greenaway 1996), la premonitòria ***Parasite Murders*** (David Cronenberg, 1975) i el

clàssic ***Reservoir Dogs*** (Quentin Tarantino, 1992). Si bé no tots els films programats han estat els guanyadors de les seves respectives edicions, totes són obres que permeten traçar de manera representativa el recorregut del gènere fantàstic a través del festival.

PROGRAMA: CICLE « EL CINEMA ÉS FANTÀSTIC »

DEL 22 DE JUNY AL 17 DE SETEMBRE

Llistat de films projectats en la retrospectiva (en ordre no cronològic):

Dracula, Prince of Darkness (Terence Fisher, 1958)
Spalovac mrtvol (Juraj Herz, 1974)
The Abominable Dr. Phibes (Robert Fuest, 1971)
The Other (Robert Mulligan, 1972)
The Exorcist (William Friedkin, 1973)
No profanar el sueño de los muertos (Jordi Grau, 1974)
Profondo rosso (Dario Argento, 1975)
The Parasite Murders (David Cronenberg, 1975)
Day of the Woman (Meir Zarchi, 1978)
The Evil Dead (Sam Raimi, 1981)
The Thing (John Carpenter, 1982)
Near Dark (Kathryn Bigelow, 1987)
Anguish (Bigas Luna, 1987)
Psycho III (Anthony Perkins, 1986)
The Company of Wolves (Neil Jordan, 1984)
Re-Animator (Stuart Gordon, 1985)
Més enllà de la passió (Jesús Garay, 1986)
Sien nui yan wan (Ching Siu-Tung, 1987)
Akira (Katsuhiro Otomo, 1988)
Reservoir Dogs (Quentin Tarantino, 1992)
Cronos (Guillermo Del Toro, 1993) + 3 altres títols del cineasta a definir
The Secret Adventures of Tumb Thumb (Dave Borthwick, 1993)
71 Fragments einer chronologie des zufalls (Michael Haneke, 1994)
Tren de sombras (José Luis Guerin, 1997)
Ringu (Hideo Nakata, 1998)
The Blair Witch Project (Daniel Myrick i Eduardo Sánchez, 1999)
El sense nom (Jaume Balagueró, 1999)
Donnie Darko (Richard Kelly, 2001)

Vidocq (Pitof, 2001)
Dracula: Pages from a Virgin's Diary (Guy Maddin, 2002)
Koroshiya 1 (Takashi Miike, 2001)
Oldeuboi (Park Chan-wook, 2003)
Hostel (Eli Roth, 2005)
REC (Jaume Balagueró i Paco Plaza, 2007)
El orfanato (Juan Antonio Bayona, 2007)
Diary of the Dead (George A. Romero, 2007)
Grindhouse (Quentin Tarantino i Robert Rodriguez, 2007)
Encarnação do Demônio (José Mojica Marins, 2008)
Jodorowsky's Dune (Frank Pavich, 2013)
Le dernier combat (Luc Besson, 1983)
Streets of Fire (Walter Hill, 1984)
Hellraiser (Clive Barker, 1987)
Robocop (Paul Verhoeven, 1987)
El día de la bestia (Álex De la Iglesia, 1995)
Memento (Christopher Nolan, 2000)
The Pillow Book (Peter Greenaway, 1996)
Mulholland Drive (David Lynch, 2001)
Martyrs (Pascal Laugier, 2008)
The Neon Demon (Nicolas Winding Refn, 2016)

Més informació: www.filmoteca.cat